

Čitanje djeci predškolske dobi

Trglačnik, Anita

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:152274>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

ANITA TRGLAČNIK

ZAVRŠNI RAD

ČITANJE DJECI PREDŠKOLSKE DOBI

Čakovec
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
Čakovec

PREDMET: METODIKA HRVATSKOG JEZIKA

ZAVRŠNI RAD

Ime i prezime pristupnika: Anita Trglačnik

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Čitanje djeci predškolske dobi

MENTOR: izv. prof. dr. sc. Tamara Turza-Bogdan

Čakovec, rujan 2019.

Sadržaj

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
UVOD	3
1 VAŽNOST ČITANJA DJECI PREDŠKOLSKE DOBI.....	4
2 POTICAJI KOD ČITANJA	7
3 PREDČITAČKE VJEŠTINE I RANA PISMENOST	10
4 ULOGA ODGOJITELJA.....	12
5 DJEČJA KNJIŽEVNOST.....	14
5.1 Književne vrste koje se najčešće čitaju djeci	14
5.1.1 Slikovnice.....	14
5.1.2 Bajke	15
5.2 Poezija.....	17
6 AKTIVNOST ČITANJA SLIKOVNICE "PLAVI GRAD,ŽUTI GRAD"	18
6.1 Kratki sadržaj slikovnice.....	19
6.2 Tijek aktivnosti	20
ZAKLJUČAK	22
KRATKA BIOGRAFSKA BILJEŠKA	23
LITERATURA.....	24
IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA	
IZJAVA O JAVNOJ OBJAVI RADA	

SAŽETAK

U prvom poglavlju ovog rada govori se o čitanju kao vještini koja obogaćuje jezično izražavanje, poboljšava pismenu i usmenu komunikaciju, ali i osobni uspjeh u vrtiću, u školi ili na radnom mjestu. Čitanjem djeci te aktivnim uključivanjem djece u proces čitanja utječemo na njihov kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj. Drugo poglavlje ističe kako poticajna obiteljska okolina ima veliki značaj u djetetovom govornom i čitačkom razvoju. Treće poglavlje se bavi dijaloškim čitanjem koje se smatra poticajnim oblikom čitanja, a utječe na cjelokupan razvoj djeteta. Četvrto poglavlje ističe kako je važan razvoj predčitačkih vještina i rane pismenosti kako bi dijete kasnije što lakše savladalo čitanje i pisanje. U petom poglavlju naglašava se važna uloga odgojitelja u upoznavanju djeteta s knjigom i čitanjem kroz provedbu raznih aktivnosti. U šestom poglavlju ističe se važnost dječje književnosti u najranijoj dobi djeteta. Ukratko su opisani oblici dječje književnosti te naglašeno kako sve vrste dječje književnosti utječu na cjelokupan razvoj djeteta. U sedmom poglavlju opisana je aktivnost čitanja slikovnice "Plavi grad / Žuti grad" djeci predškolske dobi. Na temelju provedene aktivnosti u vrtiću zaključuje se o važnosti čitanja djeci predškolske dobi.

KLJUČNE RIJEČI: važnost čitanja, poticajna okolina, dijaloško čitanje, uloga odgojitelja, dječja književnost

SUMMARY

The first chapter talks about reading as a skill that enriches linguistic expression, improves written and oral communication and improves our personal success in kindergarten, school or our workplace. By reading to the children or involving them in reading we have an influence on their cognitive development, emotional development as well as social development.

The second chapter highlights how a stimulative family environment has a big role in the child's speech and reading development.

The third chapter deals with dialogical reading, which is considered as a stimulus way of reading and it affects the overall development of a child.

The fourth chapter emphasizes the meaning of pre-reading skills and early literacy development so the child could later master reading and writing as easy as possible.

Chapter five emphasizes the training of preschool teachers in introducing the children to books and reading through many different activities.

Chapter six highlights the importance of reading children's literature in the preschool age. The forms of children's literature are briefly described and it is emphasized that all kinds of children's literature affect the overall development of a child.

The seventh chapter describes the reading activity of the picture book "Plavi grad / Žuti grad" to the children of preschool age.

KEY WORDS: the importance of reading, stimulating environment, dialogical reading, the role of preschool teacher, children's literature

UVOD

Čitanje nije vještina koja je posljedica bioloških čimbenika, već je posljedica kulturnog razvoja čovjeka i važna je za njegov opstanak (Čudina-Obradović, 1999.). Čitanjem djeci u predškolskoj dobi utječemo na njihov cjelokupni rast i razvoj te zadovoljavanje interesa i potreba.

Poticajna obiteljska okolina smatra se glavnim elementom djetetove uspješnosti u govornom i čitačkom razvoju u predškolskom razdoblju. Čudina-Obradović (2000.) prema Phillips i Longian (1998) ističe kako je važno da se čitanje provodi u toplom ozračju te poticajan roditeljski stil.

Kako bi poučavanje čitanja bilo uspješno bitno je razviti predčitačke vještine. Predčitačke vještine su svjesnost djeteta o pisanom jeziku prema 3 aspekta: o funkciji pisanog jezika, o tehničkim karakteristikama pisma, te o procesima i tehnici čitanja.

Poticajni oblik čitanja djetetu naziva se dijaloško čitanje u kojem se izmjenjuje faza čitanja i faza razgovora o pročitanoj tekstu te slikama u slikovnici. Dijete uz razgovor o pročitanoj tekstu, u ugodnoj i veseloj atmosferi stvoriti će ljubav i interes prema knjizi, ali i prema čitanju. Važno je za dijete odabirati slikovnice primjerene dobi djeteta te upoznati i dijete s drugim vrstama dječje književnosti: bajke, priče, poezija, stripovi te mnogi drugi oblici. Veliku ulogu kod čitanja i odabira slikovnica imaju roditelji, ali i odgojitelji.

Knjiga ima važnu ulogu na socijalni, kognitivni te emotivan razvoj djeteta od njegove najranije dobi te utječe na cjelokupan razvoj djeteta.

1 VAŽNOST ČITANJA DJECI PREDŠKOLSKE DOBI

Čitanje je vještina koja je posljedica kulturnog razvoja čovjeka te je neophodna za razvoj i opstanak čovjeka. (Čudina-Obradović, 1999). Suvremena nagađanja ističu kako postoje dva ključna izvora vještine čitanja. Jedan od njih je unutarnji izvor koji obuhvaća biološki i spoznajnu razinu ponašanja. Drugi izvor je vanjski izvor na koji utječe okolina, a obuhvaća metode poučavanja i mogućnost čitanja. (Čudina-Obradović, 2014)

Prema brojnim istraživanjima dokazano je kako je čitanje djeci od najranije dobi, jednako važno za razvoj djeteta kao i briga o djetetovim osnovnim potrebama za hranom, zdravljem i odmorom. Također, u svijetu je dokazano kako je mozak djeteta koje je bilo izloženo raznim poticajima bolje razvijeni od mozga djeteta koje je bilo zanemareno. ([file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/web-tekst_odgajatelji_2006%20\(10\).pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/web-tekst_odgajatelji_2006%20(10).pdf))

Čitanje je vještina bez koje čovjek ne može, a važno je usvojiti je u dječjoj dobi., „Čitamo da bismo razumjeli ili počeli razumijevati. Ne možemo bez čitanja. Čitanje, gotovo kao i disanje, naša je bitna funkcija“ (Manguel, 2001., 19.).

Čitanje je vještina koja je važna u svim medijima te ih čini suvremenima. Čitanjem se potiče kognitivni, emocionalni i estetski razvoj djeteta. Bez obzira na sve medije, vještina čitanje ostaje potreba svakog čovjeka.

Prema Čudini-Obradović (2003) važno je čitati knjige djeci u ranoj i predškolskoj dobi. Djeca kroz jednostavnu aktivnost čitanja priče shvaćaju kako pisani tekst ima poruku. Dijete tijekom čitanja sluša priču te nakon slušanja priče dijete razgovara i raspravlja o pročitanoj tekstu što utječe na cjelokupan razvoj djeteta, a osobito na razvoj govora. Tijekom čitanja knjige dijete uči kako se drži knjiga, okreću listovi, prepoznaje smjer teksta, prepoznaje pojedinačne glasove u riječi. Cilj čitanja priče je da dijete razumije priču koja mu je pročitana te da uživa u slušanju priče.

Čitanjem djeci od najranije dobi, djeca stvaraju ljubav prema knjizi i čitanju, ali i upoznaju karakteristike pisanog teksta. Također, djeca slušajući priče bogate vokabular i stvaraju vještine potrebne za pisanje i čitanje te raste samopouzdanje kod djece. (Moomaw i Hieronymus, 2008).

Radonić i Stričević (2009) govore o tome kako čitanje ima snažan utjecaj na razvoj govornih sposobnosti te doprinosi razvoju sluha. Čitanjem se dijete uvodi u svijet mašte i umjetnosti. Također, čitanje utječe na razvoj logičkog zaključivanja, promatranja i opažanja. Svakodnevnim čitanjem djetetu, dijete uči o pisanom tekstu te razvija predčitačke vještine.

Prema Civardi (2015) i suradnicima čitanjem djecu uvodimo u čudesan svijet mašte, u kojem se susreće s inspirativnim i neobičnim likovima. Slušanjem priče i uživljavanjem u razne likove, dijete uči o sebi, gradi vlastite stavove, razvija moć vizualizacije te proživljava raznolike emocije te se suočava sa svojim strahovima.

„Većina znanstvenika se slaže da je rano djetinjstvo (od rođenja do polaska u školu) razdoblje djetetovog najintenzivnijeg cjelokupnog razvitka i da ono što je u razvitku u toj dobi propušteno, poslije teško može biti nadoknađeno (Maleš, Stričević, 2003, 68.-179.).

Radonić i Stričević ističu kako (2003) djeca prolaze kroz različite faze pismenosti ovisno o dobi djeteta. Dijete sa 6-12 mjeseci knjigu stavlja u usta te najradije promatra ilustracije. Dijete s 12-16 mjeseci može pridržavati knjigu uz pomoć odrasle osobe te okreće više stranica odjednom, ali knjigu više ne stavlja u usta. Kada dijete prepozna ilustraciju u slikovnicu imenuje ili se glasa na prepoznato. S 18-36 mjeseci dijete samostalno lista knjigu, imenuje slike u knjizi te traži da mu se stalno čita jedna te ista priča. Dijete u trećoj godini života drži samostalno knjigu, može listati stranice jednu po jednu te opisuje slike i jednostavne radnje.

Djeci kojoj se čita s namjerom da zavole čitanje i knjige, lakše će usvojiti mnogobrojne vještine te će djeca biti spremnija za savladavanje vještina čitanja i pisanja. Borovčak (2015) također smatra kako djeca tijekom čitanja stječu znanje, informacije, bogate rječnik, razvijaju empatiju, razumiju socijalne odnose, pravila i ponašanja te stječu moralne vrijednosti i uče rješavati sukobe.

Stričević (2006) ističe kako čitanje ima važan utjecaj na fizički i kognitivni razvoj djeteta. Djeca kojoj se čita od najranije dobi, brže uče, pokazuju interes za okolinu, razvijaju empatiju i osjećajte te se lakše snalaze u komunikaciji s drugima, razvijaju pažnju, pamćenje i logičko zaključivanje, bogate maštu te su spremnija za pisanje i čitanje.

Također, Borovčak (2015) smatra kako djeca kojoj se čita kroz čitanje stječu znanje, informacije, bogate rječnik, razvijaju empatiju, razumiju socijalne odnose, pravila i ponašanja te stječu moralne vrijednosti.

Aktivnost čitanja priče najbolje je provoditi u ugodnoj i poticajnoj obiteljskoj okolini. Tijekom zajedničkog čitanja roditelji i dijete se upoznaju te stvaraju poseban odnos povjerenja. Prema Čudini-Obradović (2004) važno je da djeca provode što više vremena s roditeljima jer to djecu dovodi do sreće i veselja, a pozitivno utječe na dječju motivaciju za čitanje. Roditelji ne smiju siliti djecu na čitanje jer time djecu odmiču od knjige i čitanja.

Roditelj tijekom čitanja djetetu, upoznaju dječje interese, strahove, sposobnosti te probleme koji muče dijete. Vrijeme i pažnja koju roditelj posvećuje djetetu tijekom čitanja u djetetu izaziva osjećaj ugone i sigurnosti.

“Nijedno dijete nije premalo za slušanje priča, niti preveliko za uživanje u omiljenim pričama koje je već čulo mnogo puta. Roditelji koji čitaju svojoj djeci obično imaju djecu koja vole knjige i vole čitati.” (Američka udruga knjižnica, 1999.)

Osim što učenje utječe na socijalno-emocionalni razvoj, utječe i na kognitivni razvoj djeteta. Čitanjem djetetu potičemo govorni razvoj, bogatimo dječji vokabular te omogućujemo djetetu da izrazi svoje misli i osjećaje. Dijete se tijekom čitanja potiče na aktivno slušanje, opažanje, a to razvija pamćenje te utječe na razvoj predčitačkih vještina. (Vizek Vidović i Hrabar, 1999).

Čitanjem djeci od najranije dobi, utječemo na cjelokupan razvoj djeteta, utječemo na djetetov pogled na svijet te mu pomožemo da se suoči s raznim preprekama u životu.

2 POTICAJI KOD ČITANJA

Poticajna obiteljska okolina smatra se glavnim elementom djetetove uspješnosti u govornom i čitačkom razvoju. Prema Čudini-Obradović (2002) roditelji svojim ponašanjem i svojim stavom prema čitanju utječu na dijete.

Poticanje i razvijanje čitateljske kulture započinje već u najranijoj dobi djeteta te traje tijekom odrastanja djeteta, a pristup i način čitanja mijenja se ovisno o dobi i interesima djeteta. Stoga je važno da se aktivnost čitanja provodi u pozitivnom i ugodnom obiteljskom ozračju.

Stričević ističe kako roditelji moraju i sami čitati, jer su oni model po kojem dijete uči. Roditelji na taj način djetetu ukazuju kako je čitanje zanimljiva i ugodna aktivnost. Preporuča se da u aktivnosti čitanja sudjeluju oba roditelja.

Prema Čudini-Obradović ljubav i pažnja koju djeca dobivaju od roditelja utječe na sve aspekte njihovog razvoja. Roditelji koji su aktivni sudionici u odgoju i obrazovanju njihovog djeteta, čitaju im priče, razgovaraju, provode vrijeme s djetetom, utječu na djetetov kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj. Obitelj ima snažnu ulogu kod djeteta u stvaranju ljubavi prema knjigama i interesu za čitanje Zalar (2008)

Kada se čita djetetu, važno je stvoriti ugodnu atmosferu, prilagoditi glasnoću glasa i ritam čitanja, maknuti sve što bi moglo prekinuti i ometati čitanje te djetetu pokazivati kako je ono što čitaju jako važno, time se stvara izrazita bliskost i povezanost između roditelja i djeteta. Čudina-Obradović ističe kako je važno knjigu i čitanje prikazati kao jedan oblik zabave i veselja te će djeca biti motivirana i zavoletiti čitanje.

Nakon što se dijete upozna s pisanim tekstom i čitanjem priča, kod djeteta se stvara interes za samostalno čitanje. Stoga je važno da odgojitelj u vrtiću opremi poticajni prostor za čitanje. Prostor je važno opremiti raznovrsnim knjigama, priborom za pisanje i čitanje. Važno je omogućiti laku dostupnost svih materijala kako bi dijete moglo u svakom trenutku uzeti ono što ga zanima. Nije potrebno ograničavati trajanje U vrtiću poticajan prostor organiziraju odgojitelji dok kod kuće taj zadatak imaju roditelji. Roditelji i odgojitelji moraju pratiti dječje interese i želje te prema djetetovim interesima opremljuju prostor(Čudina-Obradović, 2002).

Odgojno-obrazovne ustanove dobro su upoznate s važnošću čitanja te važnosti djetetovog iskustva s knjigom i tiskanim materijalom. Važno je dijete okružiti brojnim slikovnicama i knjigama koje se čitaju djetetu. Takva poticajna okolina kod djeteta potiče zanimanje za slova i čitanje.

Slika 1. Kutak s knjigama te prostor za čitanje - bitan poticaj

U poticajnoj okolini dijete rane i predškolske dobi čitanje će prihvatiti na vedar i ugodan način te će potaknuti dijete da istražuje. Poticajnom okolinom motivirat ćemo dijete da istražuje knjige i čitanje: lista slikovnice, oponaša roditelje i odgojitelje kako čitaju, traži ponovno čitanje određene slikovnice. Jedino vedra, ugodna i poticajna atmosfera može kod djeteta potaknuti zanimanje i ljubav prema čitanju i knjizi (Čudina-Obradović, 2014).

DIJALOŠKO ČITANJE

Dijaloško čitanje je oblik poticajnog čitanja u kojem dijete ima ravnopravnu ulogu s roditeljem ili osobom koja mu čita priču. U dijaloškom čitanju specifično je to što dijete i roditelj na različite načine raspravljaju o pročitanoj tekstu. Tijekom čitanja knjige, izmjenjuje se faza čitanja i faza razgovora o pročitanoj tekstu i slikama.

Prema autorici Čudini-Obradović roditelj treba zajedno s djetetom čitati slikovnice i tijekom čitanja razgovarati s djetetom o pročitanoj tekstu kako bi vidjeli razumije li dijete priču. Važno je dijete poticati na prepričavanje priče po slikama, odgovarati mu na postavljena pitanja, ali i postavljati poticajna pitanja o priči i likovima.

Prema Zimmermann i Hutchins (2009.) važno je da dijete postavlja pitanja tijekom čitanja. Kada dijete postavlja pitanja pokušava bolje razumjeti i pojasniti tekst te pokazuje interes o pročitanoj tekstu. Važno je ukazati im, kako je to dobar način na koji mogu razjasniti nedoumice.

Važno je postavljati poticajna pitanja jer potičemo samostalan govor djeteta. Kada nam dijete odgovori na pitanje, njegov odgovor obogaćujemo postavljanjem novog pitanja. Potrebno je ponoviti odgovor djeteta tako ono shvaća kako je dobro odgovorilo na postavljano pitanje. Dječje odgovore i komentare ne smijemo kудiti, već je potrebno pohvaliti i poticati na govor.

Zadaća roditelja i odgojitelja je da djecu potiču na postavljanje pitanja, potiču dječji govor i reagiraju na njega objašnjavanjem, ispravljanjem i približavanjem kroz primjer. Nakon određenog vremena potrebno je poticati dječji govor i povećavati zahtjeve za samostalan govor. Rezultat toga su sve složeniji djetetovi govorni izrazi.

Jednostavna razina dijaloškog čitanja izrazito je poticajna za dijete, a cilj joj je vođenje djeteta u sve složeniju upotrebu riječi. (Čudina-Obradović,1999).

Složenija razina dijaloškog čitanja je kada dijete samostalno postavlja pitanja i u svom govoru koristi složenije konstrukcije, važno je da roditelj proširuje djetetove izričaje te postavlja šira pitanja. U složenijoj razini čitanja također je važno čitanje prikazati poput igre uz ugodnu atmosferu i veselje (Čudina-Obradović, 1999).

Zimmermann i Hutchins (2009) ističu važnost postavljanja pitanja prije, za vrijeme čitanja ili nakon čitanja te smatraju kako postavljanje pitanja može poboljšati razumijevanje. Kada djeca postavljaju pitanje, dobivaju odgovore na ono što ih interesira. Osoba koja im čita bolje upoznaje dijete, njegove interese i osjećaje.

Tijekom zajedničkog čitanja roditelja i djeteta, dijete razvija govorne sposobnosti koje su glavni preduvjet za razvoj predčitačkih vještina. Važno je da roditelj s djetetom razgovara i komentira slike prije samog čitanja priče. Na takav način dijete postepeno razvija vještinu prepričavanja. Roditelj kao dobar govorni model utječe na djetetov razvoj govora. Poticajno čitanje od djeteta zahtjeva samostalnost, stoga je važno da roditelji i odgojitelji provode poticajan način čitanja djeci.

„Djeca koja postavljaju pitanja i koja na svaki vaš odgovor imaju još šest zašto, djeca su koja odrastaju u poticajnoj sredini, a njihov razvoj pozitivno utječe na sve ostale razvojne elemente. Ona razvijaju govor, znatiželju, obogaćuju rječnik.“ (Santagostino 2010: 105).

3 PREDČITAČKE VJEŠTINE I RANA PISMENOST

Rana pismenost je sve ono što dijete zna o čitanju i pisanju prije nego što ono samostalno počinje pisati i čitati. Kako bi dijete moglo savladati čitanje, potrebno je da uspješno razvije predčitačke vještine koje se počinju razvijati već u najranijoj dobi djeteta.

Svijest o pisanom jeziku razvija se već između druge i treće godine života djeteta kada dijete počinje razumjeti funkciju i značenje pisanog jezika. Predčitačke vještine su svjesnost djeteta o pisanom jeziku prema 3 aspekta: o funkciji pisanog jezika, o tehničkim karakteristikama pisma te o procesima i tehnici čitanja. (Čudina-Obradović, 2002)

Oko treće godine dijete može prepoznati funkciju i svrhu pisanog jezika tako što zna da netko čita ili piše i da pročitani tekst ima poruku. Slijedeća razvojna razina koja se pojavljuje oko pete godine života je pojmovi o tehničkim i dogovorenim karakteristikama pisma.

Djeca u toj dobi uočavaju razliku u slovima, smjeru pisanja i razumiju interpunkciju, razumiju da se riječi sastoje od glasova te rimu (Čudina-Obradović, 2008.).

Grafo-foničko znanje pojavljuje se između 6. i 7. godine kada dijete spoznaje povezanost između glasova i dogovorenih znakova za taj glas, tj. slova (Čudina-Obradović, 2008).

Možemo primijetiti je li dijete razvilo predčitačke vještine prema tome ako prepoznaje s kojim glasom započinje i završava riječ, rastavlja riječ na glasove, može prepoznati gdje se nalazi zadani glas u riječi, može rastaviti kraće riječi na glasove, imenuje te prepoznaje slova i brojke.

Prema razvijenosti predčitačkih vještina u određenoj dobi možemo vidjeti hoće li dijete imati teškoća u čitanju, a teškoće se mogu primijetiti već kod trogodišnjaka. Roditelji kao modeli, koje dijete oponaša već u najranijoj dobi, trebaju poticati razvoj predčitačkih vještina koje su važne za savladavanje vještina čitanja i pisanja. Svakodnevnim čitanjem, razgovorom o knjigama, poticanjem na čitanje i listanje knjige roditelji utječu i potiču razvoj predčitačkih vještina.

4 ULOGA ODGOJITELJA

Odgovitelj ima važnu ulogu za stvaranje ljubavi prema čitanju i knjizi te razvoju predčitačkih vještina. Izrazito je važna komunikacija između odgojitelja i djeteta te se komunikacija temelji na stvaranju socio-emocionalne veze.

Provodeći aktivnosti vezane uz knjigu i čitanje, čestim posjetima knjižnicama odgojitelj osvještava djecu o važnosti čitanja u životu. Prema autorici Čudini-Obradović (2014) odgojitelji u vrtiću trebaju stvoriti poticajni prostor. Poticajni prostor mora odgojitelj opremljuje slikovnicama, časopisima, bajkama i različitim pisanim materijalom koji mora biti lako dostupan djeci. Ponuđeni materijal nije dovoljno samo izložiti, već je važno djeci pokazati zanimljiv sadržaj, u ponuđenim materijalima te kako se njima koristiti. Uloga odgojitelja je da zajedno sa stručno-pedagoškom ustanovom osiguraju poticajni prostor djetetu te provode različite aktivnosti vezane uz čitanje i dječju književnost.

Petrović-Sočo (1997) ističe kako na razvoj djece utječe odnos odgojitelja i djeteta te materijalni aspekt koji se manifestira kroz opremljenost prostora. Odgojitelj poznaje te promatra zanimanja djece i prema njihovim zanimanjima uređuje i opremljuje prostor. Prostor također uređuje i opremljuje prema stupnju aktualnog razvoja, no s poticanjem višeg stupnja razvoja.

Centar za čitanje je oblik poticajnog prostora kojim odgojitelj poziva na istraživanje i sudjelovanje, ali bez prisile djeteta. Poticajni prostor sastoji se od prostora za čitanje, pisanje, slušanje priča te centrom za samostalno stvaranje slikovnica. Važno je da centri budu zanimljivi te ugodni djeci. Poticajni prostor odgojitelji opremljuju raznovrsnim slikovnicama, časopisima, stripovima, enciklopedijama, bajkama te olovkama, škarama, bojicama i papirima i drugim poticajnim materijalima prema odabiru odgojitelja. Sva poticajna sredstva imaju jako važnu ulogu u poticanju predčitačkih vještina.

“Značaj i mogućnosti predškolskog razdoblja za djetetov razvoj traži od svih čimbenika, a među prvima od odgojitelja, formiranje odgovarajućeg okruženja koje će maksimalno poticati djetetove aktualne sposobnosti“ (Šagud, 1997.,24.).

Odgovitelji svakodnevno provode aktivnosti čitanja u vrtiću. Prema Čudini-Obradović (2002) važno je da odgojitelj prije samog čitanja priče stvori ugodnu i toplu atmosferu što će uvelike pridonijeti doživljaju priče.

Također je važno da odgojitelj tijekom čitanja bude smiren i opušten. Sve to doprinjet će djetetovom osjećaju ugone tijekom čitanja te neće htjeti prekinuti aktivnost. Ako je odgojitelj tijekom čitanja napet i nervozan, dijete se neće osjećati ugodno te će htjeti da se aktivnost što prije prekine. Odgojitelj tijekom čitanja postupno uključuje i djecu u čitanje. Postavljanjem poticajnih pitanja te razgovorom o pročitanom tekstu i slikama, dijete postaje aktivan sudionik čitanja. Važno je da odgojitelj bude strpljiv, potiče dijete na interakciju, pohvaljuje i proširuje djetetov govor. Dijete oponaša sve oko sebe pa tako i odgojitelja kada mu čita. Odgojitelj kao djetetov model dužan je ukazati na važnost čitanja u životu.

Odgojitelji su upoznati s važnosti čitanja djeci od najranije dobi, stoga je bitno da informiraju roditelje o važnosti čitanja te na što sve čitanje utječe. Izlaganjem raznih plakata, radova, dijeljenjem letaka te organiziranjem sastanka, odgojitelji upoznaju i potiču roditelje na čitanje djeci. Kvalitetna suradnja odgojitelja i roditelja te njihov odnos prema čitanju uvelike može pridonijeti razvoju djeteta. Također, odgojitelj je dužan upoznati roditelje kako moraju birati književne vrste primjerene dobi djeteta te kvalitetnog sadržaja i ilustracije (Čudina-Obradović, 2002).

Petrović-Sočo ističe kako odgojno-obrazovne ustanove te odgojitelji imaju zadatak organizirati aktivnosti (pričanja priče, igre scenskim lutkama, dramatizacije, čitanje slikovnica) kako bi uspostavili što bolju komunikaciju s djecom i roditeljima. Odgojitelji mogu organizirati zajedničke aktivnosti roditelja i djeca te kroz aktivnosti ukazati na važnost čitanja djeci u predškolskoj dobi. U provedbi aktivnosti važno je da odgojitelj konstantno potiče spontani govor djeteta.

Provođenjem zanimljivih aktivnosti i nuđenjem zanimljivog poticajnog materijala djeca prihvaćaju čitanje kao dio svakodnevnice, a ne kao obvezu što uvelike utječe na djetetov cjelokupan razvoj.

5 DJEČJA KNJIŽEVNOST

Dječja književnost je poseban dio književnosti koji po tematici odgovara dječjoj dobi. Hranjec dječju književnost definira: "Poseban dio književnosti koji obuhvaća djela što po tematici i formi odgovaraju dječjoj dobi, a koja su ili svjesno namijenjena djeci, ili ih autori nisu namijenili djeci" (Hranjec, 2006, 8). Važna je u dječjem životu jer ga oplemenjuje i bogati dječji život. Svako književno djelo ima neku odgojnu funkciju te poruku za dijete.

Dječju književnost dijelimo u dvije skupine: prava dječja književnost i granične vrste. U pravu dječju književnost pripadaju: slikovnice, poezija, priča i dječji romani. U granične vrste obuhvaćaju: basne, romane o životinjama, pustolovne i povijesne romane, znanstvenu fantastiku, putopise te biografska djela. Prva skupina se naziva prava dječja književnost jer zadovoljava sva ti kriterija po kojima se određuje dječja književnost. Smatra se kako dječja književnost mora zadovoljavati ova 3 kriterija: pisana je za djecu, junaci su djeca ili životinje ili nešto blisko djeci te su od knjižničara i nakladnika deklarirana kao dječja. (<https://www.scribd.com/doc/117373535/Dje%C4%8Dja-knji%C5%BEevnost>)

5.1 Književne vrste koje se najčešće čitaju djeci

5.1.1 Slikovnice

Postoji mnogo definicija slikovnice te svaki autor slikovnicu definira na različite načine tako Martinović smatra kako je slikovnica prvi čitateljski materijal s kojim se dijete susreće dok Verdonik slikovnicu definira kao prvo likovno-literarno djelo koje dijete proživljava svim osjetilima.

Prema Haunstetteru (2008) djeca se kroz likove u slikovnicama uživljavaju u njihov svijet te kroz likove uče i proživljavaju razne emocije. Cilj slikovnice je upoznati dijete s likovima, probuditi im maštu, prenijeti doživljaje te potaknuti kreativnost.

Slikovnica je knjiga za sve, bez obzira koliko netko ima godina, a prva je knjiga s kojom se dijete susreće u najranijoj dobi. Slikovnica ima i odgojnu ulogu jer kroz igru i raznim ilustracijama djeca upoznaju svijet književne umjetnosti. Važno je da ilustrator poznaje dječju psihologiju i faze razvoja za određenu dob djeteta kako bi slikovnica ispunila svoju odgojnu funkciju (Martinović, Stričević, 2011.).

Zalar (2008.) smatra kako bi slikovnica trebala biti dio djetetove svakodnevnice. Slikovnica dijete upoznaje sa svijetom, odnosima u svijetu te u djetetu budi umjetnika koji se susreće sa nizom emocija.

Roditelji i odgojitelji imaju važnu ulogu kod odabira slikovnice. Važno je izabrati slikovnicu primjerenu dobi djeteta, slikovnicu kvalitetnog sadržaja i ilustracije, a da prati interese djeteta i njegovu razvojnu razinu. U današnje vrijeme, slikovnice su dostupne na raznim mjestima, stoga je važno birati slikovnice poznatih autora kako ne bi kupili nekvalitetne slikovnice kojima je namjera samo zarada (Centner, 2007).

Čudina-Obradović (2002) ističe kako slikovnice pune kiča nisu nimalo kvalitetne za gledanje i čitanje. Takve slikovnice najčešće su nemaštovite te stereotipne. Tekst u slikovnicama je nekvalitetan te pomalo besmislen. Stoga je važno izabrati slikovnice

Smatra se kako je kvalitetna slikovnica , ona koja odgovara estetskim i pedagoškim kriterijima, sadrži smislen i zanimljiv tekst te je u skladu s razvojem, interesima i sposobnostima djece kojoj se čita. Važno je da i ilustracija bude kvalitetna, razumljiva djetetu, realna, maštovita kako bi djecu uvela u svijet mašte i potaknula na razmišljanje. Također je važno da slikovnice budu sigurne za djetetovo zdravlje. Kako se dijete ne bi ozlijedilo, bitno je da su rubovi na slikovnici zaobljeni, da je tiskana neotrovnim bojama te je lagana za rukovanje. Postoji puno definicija slikovnice te svaki autor slikovnicu definira na različiti, a opet sličan način, može se zaključiti kako je slikovnica dječja knjiga u kojoj se tekst kombinira s ilustracijama te potiče cjelokupan razvoj djeteta.

5.1.2 Bajke

Bajka je jednostavna prozna vrsta prepoznatljiva po zbiljskom i nadnaravnom svijetu, sukobu dobra i zla, čudesnim i neobičnim preobrazbama i pretvaranjima, kušnjama te čudesnim i čarobnim predmetima. Bajka se još naziva i kraljicom priča. Jedna je od najstarijih oblika usmenog narodnog stvaralaštva te polazi od mitološkog poimanja svijeta. Čudesni i čarobni događaji te predmeti bajku čine toliko posebnom među ostalim književnim vrstama (Pintarić, 2008.).

Riječ bajka (od arhaičnog glagola bajati, vraćati, čarati, izvorno pripovijedati) ima dva značenja. Prema književnoj teoriji bajka je književno djelo u kojem se susreću zbiljski i nadnaravni svijet dok prema razgovornom smislu, bajka ima podcjenjivačko značenje jer se upotrebljava umjesto riječi izmišljotina ili prazna priča (Pintarić, 2008.).

Ivo Zalar smatra kako bajke imaju različitu tematiku, motive, raspoloženje, no sve bajke imaju neke zajedničke crte. Specifično je da uz ljudske likove i životinje u bajkama se javljaju natprirodna bića dobra i zla, nema detaljnog opisa mjesta i vremena, likovi su jednodimenzionalni, pojavljuju se česte preobrazbe (npr. žaba postaje kraljević...), a stil pričanja je jednostavan i lako razumljiv.

Vladimir Anić (1994.) ističe kako je bajka kratka poetska priča, fantastičnog sadržaja u kojoj se događaju različiti doživljaju realnih i nadrealnih bića. Bajku i sadržaj bajke opisuje nestvarno, izmišljeno i nevjerojatno, a još ju i naziva izmišljotinom.

Hranjec ističe kako je struktura bajke izražena egzistencijalnom motivacijom, tj. prikazana protiv svih teškoća i prepreka, ali na samom koncu dobro uvijek pobjeđuje. Također u bajkama je prisutna polarizacija likova, tako s jedne strane se nalaze dobri likovi dok su s druge strane zli likovi. Djeca slušajući bajke poistovjećuju se najčešće s dobrim likovima. Poistovjećivanje s likovima je specifično za dječju recepciju pa zato se i bajke nazivaju pravim dječjim književnim oblikom.

5.1.2.1 Utjecaj bajke na dječji razvoj

Bajke na različite načine izravno i neizravno utječu na sva područja djetetovog razvoja. Djeca kroz imitiranje različitih scena iz bajka i pokazivanjem pokreta vježbaju finu motoriku te potiču motorički razvoj. Uživljavanjem u različite uloge djeca razvijaju empatiju, izražavaju svoje osjećaje straha ili ljutnje te kroz igru razgovaraju o problemima, osjećajima i viđenju svijeta oko sebe.

Dijete se u bajkama susreće s nizom problema i zapleta koje pokušava riješiti što utječe na razvijanje kritičkog mišljenja te konstruktivno rješavanje sličnih situacija u njegovom životu. Bajke također imaju veliki značaj u jezičnim razvoju djeteta. Slušajući kako mu drugi pričaju bajku, dijete ih imitira, ponavlja neke fraze, a kasnije i samostalno može ispričati cijelu priču. (<http://www.inoptimum.com/2011/08/02/bajka-i-dijete/>)

Čudina-Obradović (2002) objašnjava kako se u bajkama susrećemo sa strašnim sadržajima koji ne škodi djeci. Kod čitanja bajki, važno je pratiti reakcije djece te ukoliko je vidljiva emocionalna napetost trebalo bi prekinuti čitanje bajke. Unatoč tome, važno je tijekom čitanja bajki, isticati pobjedu dobra nad zlim.

Djeca kroz bajke uče razliku o dobru i zlu, suočavaju se sa raznim strašnim situacijama, no važno je da znaju da uz sebe imaju nekog tko će ih zaštititi. Djeca na izmišljenim pričama saznaju o svijetu te uče o važnosti poštovanja i prihvaćanju drugih osoba. Kao što je rekao poznati znanstvenik Einstein : "Ako želite da djeca budu pametna, čitajte im bajke. Ako želite da budu još pametnija, čitajte im još bajki"(<https://bajke.app/>)

5.2 Poezija

Dijete se s poezijom susreće već u najranijim godinama života, čak prije slikovnica i bajka. Već prvi oblik poezije s kojima se dijete susreće su uspavanke. Dječja poezija omogućuje da se odgojitelj poveže s djecom te da kroz čitanje poezije djeca usvajaju nova znanja.

Zalar smatra kako se poezija za odrasle razlikuje od poezije za djecu jer se ona obraća dječjim doživljajima. Važno je da metafora budu bliske djetetu i obuhvaćaju usporedbe koje se tiču njihovih interesa i okruženja u kojem žive. Potrebno je pažljivo birati sadržaje koji će se ponuditi djeci jer se djeca mogu lako rastužiti, zaplašiti i povrijediti (Zalar 2002.)

Pjesme su dječja poezija s kojima se dijete susreće svakodnevno. Dječja pjesma je dio sveukupnog pjesništva, a čine ju teme i motivi bliski djeci.

Djeca vole slušati pjesme zbog čestog ponavljanja rima što kod njih izaziva smijeh i veselje. Sadržaj je manje bitan za djecu jer oni uživaju u zvučnosti riječi, a poezija je ta koja ispunjava djetetovu potrebu za ritam. Čudina-Obradović (2008.) smatra kako su bolje pripremljena ona djeca kojoj su se od najranije dobi čitale i pjevale pjesme u rimi te kasnije imaju manjih govornih poteškoća

Način čitanja pjesme izrazito je bitan, važno je da osoba koja čita pjesmu djeci, čita s osjećajima. Bit poezije je prenijeti pjesnikove osjećaje. Osim toga, važno je kod čitanja voditi računa o interpunkcijskim znakovima (točka, zarez, uskličnik, upitnik) jer bez poštivanja znakova, pjesma gubi smisao. Nakon čitanja pjesme razgovara se s djecom kako su se osjećala, što nam pjesnik želi poručiti, što im se sviđa u pjesmi te razumije li pjesmu.

Poezija ima veliki utjecaj na cjelokupan dječji razvoj te na savladavanje odgojnih zadataka zato je bitno birati pjesme čiji sadržaj je kvalitetan i prilagođen dobi djeteta.

6 AKTIVNOST ČITANJA SLIKOVNICE "PLAVI GRAD, ŽUTI GRAD"

Aktivnost se održala u dječjem vrtiću "Novi Marof"

Tema: čitanje slikovnice "Plavi grad/Žuti grad"

Tip aktivnosti: čitanje slikovnice

Oblik rada: grupni oblik rada

Zadaci:

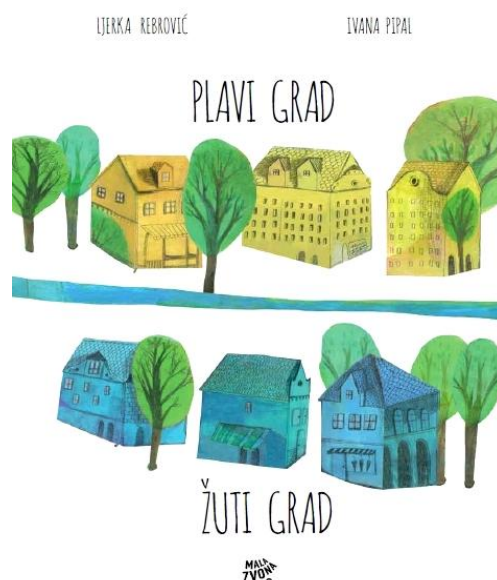
Obrazovni: razumijevanje sadržaja pročitane slikovnice

Funkcionalni: bogaćenje rječnika, razvijati sposobnost usmenog izražavanja, promatranja, razmišljanja, zaključivanja i primjene stečenog znanja, izražavanje doživljaja teksta

Odgojni: poticati djecu na aktivno sudjelovanje u čitanju slikovnice- zainteresirati djecu za čitanje, poticati na zajedništvo, stvoriti ljubav prema vlastitom gradu, potaknuti želju za čitanjem i ljubav prema knjizi

Sredstva i poticaji: slikovnica, kutije, boje, papir

Čitanje slikovnice "Plavi grad ,Žuti Grad" autorice Ljerke Rebrović te ilustratorice Ivane Pipal u nakladništvu Mala Zvona d.o.o. Zagreb. Slikovnica ima 36 stranica dimenzija 21,5x30,5.

6.1 Kratki sadržaj slikovnice

Između brežuljaka, niz planinu juri potok Jurica. Potok Jurica teče između Žutog Grada i Plavog Grada. Stanovnici grada su preko potoka podigli most koji povezuje Žuti Grad i Plavi Grad. Od izgradnje mosta, stanovnike oba grada povezivala su posebne ljubavi i prijateljstva. No, potok Jurica zna kako ljudi na njegovim obalama nisu uvijek živjeli tako. Jednom davno, kada je most preko potoka dotrajao, stanovnici oba grada odlučili su ga popraviti te nanovo obojiti. Problem je nastao kada se stanovnici nisu mogli dogovoriti kojom bojom će obojiti most. Postavljalo se pitanje: "Plavo ili žuto?". Nisu se uspjeli dogovoriti pa su polovicu mosta obojili u plavo, a polovicu u žuto. Stanovnici oba grada bili su jako nezadovoljni te se njihovo nezadovoljstvo pretvorilo u pravu malu borbu bojama. Nezadovoljstvo te česte svađe i sukobe prekinula je priroda kada je u cijelu priču umiješala svoje "kapi". Priroda je izabrala isto ono rješenje koje su djeca predlagala na početku priče.

U Dječjem vrtiću "Novi Marof" 22. svibnja 2019. godine u vrtićkoj skupini "Pčelice" djece u 4. godini života odradila sam aktivnost čitanja slikovnice "Plavi grad / Žuti grad".

Slikovnicu Plavi grad / Žuti grad izabrala sam kako bih kod djece potaknula empatiju te izgradnju pozitivnih stavova. Spisateljica nas u ovoj slikovnici uvodi u svijet mašte, gdje se na neobičan način susrećemo s ljudskim manama i vrlinama. Kroz sukobe građana Plavog i Žutog grada, spisateljica nas na smiješan i interesantan način upoznaje s međuljudskim odnosima. Čitanjem slikovnice "Plavi grad / Žuti grad" djeca stvaraju empatiju te uče o toleranciji i složnosti što uvelike utječe na izgradnju pozitivnih stavova već u predškolskoj dobi djeteta.

Prije provedbe aktivnosti u vrtiću, bitna je priprema za aktivnost, nabava materijala te osmišljavanje tijeka aktivnosti. U razgovoru s mentoricom donijela sam odluku kako ću izabrati slikovnicu koja se bavi tematikom grada. Tema nije izabrana slučajno, već zbog toga što je grad Novi Marof, gdje se nalazi vrtić, slavio rođendan.

Nakon odabira teme posjetila sam knjižnicu u gradu te s knjižničarkom pronašla nekoliko slikovnica s temom grada. Izabrala sam slikovnicu "Plavi grad/Žuti grad" jer je sadržajem odgovarala mojoj dobnoj skupini u kojoj provodim aktivnost te je bila zanimljiva. Nakon odabira slikovnice odredila sam plan tijeka aktivnosti.

6.2 Tijek aktivnosti

Aktivnost koju sam pripremila bila je čitanje slikovnice "Plavi grad/Žuti grad"

Aktivnost je započela ujutro nakon doručka kada su djeca sjela na tepih te prije čitanja knjige smo odvežbali par vježba za razbuđivanje.

U uvodnom djelu razgovarala sam s djecom o našem gradu Novom Marofu. Djeci sam postavljala poticajna pitanja : "Kako izgleda naš grad?/ Što se nalazi u grad?/ Tko sve živi u gradu?/ Što je to složnost?/ Jeste li vi složni?/ Zašto je važno biti složan?" Djeca su se uključivala u razgovor te s veseljem razgovarala o gradu.

Primijetila sam kako su neka djeca grad opisivala tako što su nabrajali što sve se nalazi u gradu dok su neka djeca opisivala određeno mjesto (igralište, ugostiteljski objekti, vrtić) u gradu.

U glavnom dijelu djeca su i dalje sjedila na tepihu te sam rekla neka se udobno smjeste i pažljivo slušaju da čujemo zašto je važna složnost te što se dogodilo s dva grada kada nisu bili složni. Slikovnicu sam tijekom čitanja okrenula prema djeci, objašnjavala, pokazivala slike te komentirala kako bi neke stvari bolje shvatili. Prije samog čitanja djecu sam upoznala s nepoznatim riječima tako što im je samo čitanje bilo razumljivije. Kod čitanja pazila sam na intonaciju govora koju sam povremeno izmjenjivala kako bih pojedine djelovale naglasila.

Tijekom čitanja slikovnice djeca su začudeno gledala u slikovnicu te promatrala ilustracije u slikovnici. Tijekom čitanja djeca su znala postavljati pitanja što je na slici pa sam zastala te zajedno s djecom razgovarala o ilustraciji koja se nalazi u slikovnici. Nakon čitanja slikovnice razgovarali smo kako su se oni osjećali tijekom čitanja te što im se svidjelo, a što ne. Najčešće su djeca ponavljala odgovore one djece koja su govorila prije njih. Djeca su pažljivo slušala priču te nakon pročitane priče zajedno smo prokomentirali o čemu smo čitali te smo zajedno izvukli poruku slikovnice : *"Složnost je važna jer kada smo složni sve je ljepše i mi smo sretniji, ljudi u Plavom gradu i Žutom gradu su nije bili složni, a kada su postali sve je bilo veselije i ljepše. "*

Za završni dio aktivnosti djeca su izrađivala svoj grad zajedno i složno su izrađivali zgrade i drveća te je njihov grad to postao lijep i šaren kako su oni rekli: "Sad je šareni kak je bil na kraju one priče." Tijekom aktivnosti djeca su bila vesela, a primijetila sam kako su se djevojčice više uključivale u likovnu aktivnost, dok su dječaci više bili aktivni tijekom čitanja slikovnice.

ZAKLJUČAK

Temeljem literature i aktivnosti koju sam provela u vrtiću, možemo zaključiti kako je čitanje djeci od najranije dobi od velikog značaja za kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj djeteta. Čitanjem djeci u predškolskoj dobi stvaramo ljubav prema knjizi i čitanju.

Poticajna obiteljska okolina smatra se glavnim elementom djetetove uspješnosti u govornom i čitačkom razvoju. Također, opremljenost prostora raznim poticajnim sredstvima poput slikovnica, stripova, časopisa, papira djecu potičemo na istraživanje i stvaranje interesa za čitanje i knjige. Dijete tijekom čitanja s osobom koja mu čita izgrađuje poseban oblik bliskosti te se osjeća sretno i zadovoljno.

Dijaloško čitanje oblik je poticajnog čitanja u kojem je dijete aktivan sudionik. Oblik poticajnog čitanja utječe na cjelokupan razvoj djeteta. Odgojitelj i odgojno obrazovna ustanova provodeći aktivnosti čitanja knjiga, posjete knjižnicama te posjete raznih autora u vrtiću utječu i potiču interes djece za knjigu i čitanje. Odgojitelj prati dječje interese te prema dječjim interesima opremljuje prostor. Prostor odgojitelj uvijek opremljuje prema stupnju aktualnog razvoja, ali s poticanjem višeg stupnja razvoja.

Čitanjem djeci, djeca razvijaju pamćenje, potiču zaključivanje i misaone operacije. Dječja književnost oplemenjuje i bogati dječji život. Slikovnice su vrsta dječje književnosti s kojima se djeca susreću već u najranijoj dobi. Slikovnica je kombinacija ilustracije i teksta, a kod djece potiče maštu i kreativnost. Kod odabira slikovnice, važno je izabrati kvalitetnu, počnu slikovnicu koja je prilagođena dobi djeteta. Dječja književnost bogata je i drugim književnim vrstama stoga je važno djecu upoznati sa svim vrstama dječje književnosti.

Zaključujemo kako je važno čitati djeci te podizati svjesnost o važnosti čitanja od najranije dobi jer time gradimo temelje za daljnji život.

KRATKA BIOGRAFSKA BILJEŠKA

Moje ime je Anita Trglačnik. Rođena sam 18.6.1997. godine u Varaždinu. Živim u malenom mjestu Drašković koje se nalazi na samom rubu Varaždinske županije.

Završila sam Osnovnu školu Bisag, a srednju školu u Gospodarskoj školi Varaždin gdje sam stekla zanimanje upravni referent. Nakon završene srednje škole, upisala sam Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Odsjeka u Čakovcu Tijekom fakulteta radila sam u Dječjem vrtiću Novi Marof kao asistent jednoj djevojčici s autizmom Nadam se da ću nakon završenog fakulteta pronaći posao u svojoj profesiji te raditi s djecom, čija me iskrenost i radost posebno veseli i iznova oduševljava.

LITERATURA

1. Anić, Vladimir. 1994. Rječnik hrvatskoga jezika. Novi liber. Zagreb.
2. Bajke.app, na adresi <https://bajke.app/> 10.9.2019.
3. Civardi, A., Dunbar, J., Petty, K., Somerville, I. (2015). Čarobne svjetiljke: priče koje čitate svojem djetetu kako bi potaknuli mir, povjerenje i kreativnost. Zagreb: Planetopija.
4. Civardi, A., Dunbar, J., Petty, K., Somerville, I. (2015). Čarobne svjetiljke: priče koje čitate svojem djetetu kako bi potaknuli mir, povjerenje i kreativnost. Zagreb: Planetopija.
5. Centner, S. (2007). Kako zavoleti knjigu i čitanje. Đakovo: Tempo d.o.o
6. Čitaj mi!, na adresi: <http://www.citajmi.info/slikovnica/>(3.9.)
7. Čudina-Obradović, M (1996): Igrom do čitanja: igre i aktivnosti za razvijanje vještina čitanja u djece od 3. Do 10. Godine života, Zagreb: Školska knjiga
8. Čudina-Obradović, M. (2002). Čitanje prije škole: Priručnik za roditelje i odgojitelje. Zagreb: Školska knjiga.
9. Čudina-Obradović, M. (2003). Igrom do čitanja: Igre i aktivnosti za razvijanje vještina čitanja. Zagreb: Školska knjiga.
10. Čudina-Obradović, M. (2008). Igrom do čitanja. Zagreb: Školska knjiga
11. Čudina-Obradović, M. (2014). Psihologija čitanja od motivacije do razumijevanja. Zagreb: : Golden marketing – Tehnička knjiga
12. Dječji vrtić Cvrčak, <http://www.vrtic-cvrcak.zagreb.hr/default.aspx?id=75> (12.9.2019.)
13. Haunstetter D., (2008) Digitally Implemented Interactive Fiction: Systematic Development and Validation of "Mole, P.I", doktorska disertacija, University of South Florida
14. Hranjec, S. (2006). Pregled hrvatske dječje književnosti. Zagreb: Školska knjiga.
15. Lasić-Lazić J., Laszlo M. ., Boras D. (2008) Informacijsko čitanje, Zagreb: Zavod za informacijske studije odsjeka za informacijske zannosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta
16. Maleš, D.; Stričević, I. Roditeljsko poticanje čitalačkih vještina u djece predškolske dobi. //Napredak, 144 (2003), 2, str. 168-179.
17. Manguel, A. (2001.), Povijest čitanja, Prometej, Zagreb, str. 19

18. Martinović, I., Stričević, I. (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. Libellarium: časopis za povijest i pisane riječi, knjige ibaštinskih ustanova IV,1
19. Moomaw, S., Hieronymus, B. (2008). Igre čitanja i pisanja: Aktivnosti za razvoj predčitačkih vještina i početnog čitanja i pisanja u predškolskoj dobi i prvom razredu. Buševac: Ostvarenje.
20. Petrović-Sočo, B. (1997). Dijete, odgajatelj i slikovnica: akcijsko istraživanje. Zagreb: Alineja
21. Santagostino, P. (2010.) Dječja pitanja. Rijeka: Mali priručnici Studio TiM
22. Scribd, <https://www.scribd.com/doc/117373535/Dje%C4%8Dja-knjij%C5%BEevnost> (12.9.2019.)
23. Stričević, Ivanka. Uloga obitelji u razvijanju čitateljske kulture djece predškolske dobi. Nav. dj.
24. Šagud, M. (1997). Značaj međusobne suradnje odgojiteljskog tima. U: L. Varošaneć, G. Kardoš, B. Batisweiler, A. Kvakana, M. Škvorc, N. Holetić (ur.), Biti zajedno: zbornik radova '97 (str. 24). Čakovec: Zrinski d.d.
25. Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci, - Slikovnica- prva knjiga djeteta , https://www.ufri.uniri.hr/files/nastava/nastavni_materijali/Verdonik_Predavanja_za_web_SPKD.pdf (10.9.2019.)
26. Zalar D., (2002.) Poezija u zrcalu nastave. Igre stihom i jezikom u susretima s djecom, Zagreb: Mozaik knjiga
27. Zalar, D., Boštjančić, M., Schlosser, V. (2008). Slikovnica i dijete: Kričička i metodička bilježnica 1. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
28. Zimmermann, S., Hutchins, C. (2009). Sedam ključeva čitanja s razumijevanjem: Kako pomoći djetetu da čitaju i razumiju pročitano!

Izjava o samostalnoj izradi rada

Izjavljujem da sam ovaj završni rad pod nazivom „Čitanje djeci predškolske dobi“ izradila samostalno u savjete i sugestije mentora u akademskoj godini 2018./2019.

POTPIS

IZJAVA

o odobrenju za pohranu i objavu ocjenskog rada

kojom ja Anita Trglačnik OIB: 60895994895 student Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao autor ocjenskog rada pod naslovom: Čitanje djeci predškolske dobi dajem odobrenje da se, bez naknade, trajno pohrani moj ocjenski rad u javno dostupnom digitalnom repozitoriju ustanove Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta te u javnoj internetskoj bazi radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, sukladno obvezi iz odredbe članka 83. stavka 11. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).

POTPIS
